

дотримання законодавчих та інших нормативних актів про працю та форми захисту трудових прав працівників.

Список використаних джерел

1. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – додаток до № 50. – Ст. 375.
2. Про затвердження Типового положення про службу охорони праці від 15.11.2004 № 255: Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1526-04>
3. Ротань В. Г. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю / В. Г. Ротань, І. В. Зуб, Б. С. Стичинський; керівник авт. кол. В. Г. Ротань; [8-ге вид., доп. та перероб.]. – К.: А.С.К., 2008. – 425 с.

Ключові слова: нагляд, контроль, право, режим, орган.
Науковий керівник: д.ю.н., професор Чанишева Г. І.

Піскун Дарина Олександрівна

студентка 3-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРАВО НА ДЕРЖАВНУ ДОПОМОГУ НА ДІТЕЙ ОДИНОКИМ МАТЕРЯМ

В ХХІ столітті все ширшого вивчення і розвитку зазнало питання соціального забезпечення населення, як на міжнародній арені, так і в Україні. Соціальне забезпечення включає в себе низку суспільно-економічних заходів, спрямованих на матеріальне забезпечення населення від соціальних ризиків: соціальне страхування, пільги, виплати, послуги і допомоги. Сама система державної соціальної підтримки сімей з дітьми в Україні включає в себе такий вид допомоги як – допомога на дітей одиноким матерям.

Сфера забезпечення права на державну допомогу на дітей одиноким матерям і поняття неповної сім'ї вивчалася такими вченими і дослідниками, як Болотіна Н. Б., Бориченко К. В., Рудик В. В., Нагайло С. Й. та іншими. Попри це, зазначене питання залишається до кінця не розкритим і потребує додаткового вивчення, і так як сфера державної допомоги на дітей одиноким матерям є дуже важливою і повноцінно не врегульованою, потрібно і далі розвивати дослідження в зазначеному напрямку, в чому і полягає актуальність зазначеної теми.

Відповідно до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» від 22 березня 2001 року — громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, а також особи, яких визнано в Україні біженцями або особами, нарівні з громадянами України в сім'ях яких виховуються та проживають неповнолітні діти, мають право на державну допомогу у випадках та на умовах, передбачених цим Законом, іншими законами України або міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [1].

Право на допомогу на дітей одиноким матерям мають одинокі матері (які не перебувають у шлюбі), одинокі усиновлювачі, якщо у свідоцтві про народження дитини або документі про народження дитини, виданому компетентними органами іноземної держави, за умови його легалізації в установленому законодавством порядку (рішенні про усиновлення дитини), відсутній запис про батька (матір) або запис про батька (матір) проведено в установленому порядку органом державної реєстрації актів цивільного стану за вказівкою матері (батька, усиновлювача) дитини, відповідно до вищезазначеного закону.

Проблемою на сьогоднішній день є недостатня регламентація питання забезпечення державною допомогою на дітей батьків-одинаків, які в певних випадках не можуть розраховувати на зазначений вид державної допомоги, а часто взагалі не знають про існування такої, тому важливим є і саме інформування населення щодо відповідного виду допомоги.

Також важливим є аналіз причин відмови в державній допомозі на дітей одиноким матерям з метою виявлення необґрунтованих відмов і контролю за дотримання законодавства України. Тому, залишається ще багато не вирішених проблем в цьому питанні, які вимагають їх законодавчого і теоретичного осмислення [2, с. 84].

Окрім матеріальної допомоги, до права на державну допомогу на дітей одиноким матерям слід чітко урегулювати на законодавчому рівні і забезпечення соціального супроводу таких сімей. У ході соціального супроводу неповної батьківської сім'ї при наданні соціальних послуг також слід враховувати гендерні особливості чоловічого батьківства та розв'язання життєвих проблем і пов'язані з цим методи та форми співпраці фахівців з батьками-чоловіками.

Право на отримання державної допомоги на дітей одиноким матерям має як одинока матір, так і одинокий батько. Проте, Бориченко К. В. вважає, що визначення «грошових виплат як допомоги на дітей одиноким матерям» не відповідає її змісту. Відтак є сенс внести зміни до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» від 22 березня 2001 року та Порядку призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми від 27 грудня 2001 року доповнивши їх відповідні норми після слів «одиноким матерям» словом «батькам» [3].

Також в окремій статті закону закріпити права на державну допомогу на дітей одиноким батькам, так як вказані неточності зумовлюють виникненню ряду спірних питань на практиці і тому вимагають їх усунення [4, с. 4].

Також слід зазначити, що вищезазначені нормативно-правові акти, не відповідають реаліям, так як чинне законодавство України не передбачає порядку підтвердження зв'язку дітей і чоловіка, який не перебуває у зареєстрованому шлюбі з жінкою, але веде спільне господарство і утримує дітей.

Значним недоліком діючої в Україні системи забезпечення даної сфери є недостатньо ефективний механізм забезпечення права на державну допомогу на дітей одиноким матерям. Даний механізм забезпечення повинен бути визначений законодавцем таким чином, щоб механізм з найменшим застосуванням зусиль і затрат сприяв забезпеченню інтересів і захисту населення України.

Необхідно впроваджувати систему оцінювання ефективності надання державної соціальної допомоги на дітей одиноким матерям та її впливу на поліпшення становища дітей, адже затримка виплат державної соціальної допомоги на дітей неприпустима.

Список використаних джерел

1. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.1.1992 р. № 2811-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 5. – Ст. 21.
2. Нагайло С. Й. Правове регулювання соціальної допомоги на дітей одиноким матерям / С. Й. Нагайло // Методологічні проблеми фінансової теорії та практики: збірн. наук. праць. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – С. 82-85.
3. Про затвердження Порядку призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 р. № 1751 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 52. – Ст. 94.
4. Бориченко К. В. Право на державну соціальну допомогу на дітей одиноким матерям / К. В. Бориченко // Єдність і диференціація трудового права та права соціального забезпечення. – Харків: ХНУВС, 2014. – С. 227-230.

Ключові слова: державна допомога, діти, одинокі матері.

Науковий керівник: старший викладач Харитонова Л. І.